Despre corupție și corupți

În anul 2000, mă aflam în Danemarca, cu o bursă de studii în jurnalism, oferită de către Fundația daneză pentru Democrație. Pot spune că am fost martora unui moment de cumpănă din istoria acestei țări, perceput de-a dreptul dramatic, nu doar de către clasa politică, dar mai ales de către cetățeni. Pentru prima oară, Danemarca nu mai era cea mai necoruptă țară din lume, pierzând locul fruntaș, în clasamentul anual realizat de Transparency International. Au urmat demisii, dezbateri, autocritică publică, un fel de *mea culpa* generalizat. Îmi amintesc că ceea ce m-a surprins cel mai mult a fost reacția cetățenilor de rând, educați după principiul elementar care prevede respectarea legilor de către toți și plata necondiționată a taxelor și impozitelor. Cuvinte ca *evaziune fiscală, corupție, mită, șpagă* nu existau în limba daneză, pentru că exprimă concepte abstracte, într-o țară cu economie dezvoltată, evaziune fiscală redusă şi servicii publice de calitate, care satisfac nevoile cetăţenilor şi ale mediului de afaceri. Nu am auzit nici măcar o singură dată, în 5 luni, un danez care să se plângă că plătește prea multe taxe și impozite, dar am cunoscut mulți care au încercat să-mi explice un lucru elementar: nu poți să pretinzi să ai servicii publice eficiente, dacă nu plătești impozitele.

Cum fiecare bursier trebuia să aleagă o temă de cercetare, am decis să realizez un studiu comparativ între corupția din România și cea din Danemarca. În același an, în clasamentul Transparency, România ocupa locul 67, iar Italia, 38. Am avut posibilitatea să stau de vorbă cu primari și cu angajați din administrația publică, pentru a înțelege cum e percepută corupția în țara în care, ani la rând, teoretic, nu au existat cazuri de corupție. Unul dintre primari a admis că în primăria lui a existat, totuși, un caz de “corupție”. Am pus ghilimelele de rigoare și o să înțelegeți de ce. Iată despre ce era vorba: una dintre angajate primise într-o zi, de la un

cetățean, o cutie de bomboane de ciocolată. A luat-o, a desfăcut-o și a împărțit-o cu toți cei din birou. “Asta a fost salvarea ei, mi-a spus primarul, că nu a ținut bunul ilicit doar pentru ea, ci l-a împărțit cu ceilalți”. Am rămas fără cuvinte, dar speram ca primarul să îmi dea și alte exemple de corupție, din aceea adevărată, nu desprinsă parcă din poveștile danezului Hans Christian Andersen. Asta a fost tot, a trebuit să mă mulțumesc cu…o cutie de ciocolată. Și totuși, pierderea primului loc în clasament nu a fost cauzată de bomboanele primite de angajata de la primăria din Ry, ci de un caz de corupție înregistrat cu un an înainte, legat de sponsorizarea unei campanii electorale.

Au trecut de atunci 14 ani. În 2014, în clasamentul realizat în funcție de indicele de percepție a corupției, între Danemarca și Italia, sau România, e o distanță de vreo 68 de poziții și de mulți ani lumină în ceea ce privește mentalitatea și educația în spiritul legalității. Din 2000 până acum, Italia a pierdut vreo 30 de poziții și a ajuns să ocupe locul 69, împreună cu România, Grecia și Bulgaria. Codașele Uniunii Europene au obținut anul acesta 43 de puncte din 100. Vestea bună, dacă poate fi văzută ca un aspect pozitiv, este că nici România și nici Italia nu au coborât în clasament, față de anul trecut, sunt stabile, cu alte cuvinte, nu au făcut nici un fel de progres. Veestea proastă e că România este în aceași zonă a clasamentului de vreo 14 ani, ceea ce ridică mari semne de întrebare asupra întregii campanii împotriva corupției, desfășurată în ultimii ani, de către ANI, DNA și alte instituții.

În ceea ce privește Italia… au trecut peste 20 de ani de la imensa operațiune judiciară *Mani pulite (Mâini curate),* care a dus la arestarea multor politicieni, la dispariția multor partide politice, dar nu și a corupției.

În ultimele zile, scandalul declanșat de relația dintre mafie și politică, la Roma, a ținut prima pagină a ziarelor și a demonstrat, încă o dată, dacă mai era nevoie, cât de actual

este sistemul în care politicieni, de dreapta, stânga sau de centru sunt la totala dispoziție a rețelelor mafiote, infiltrate în toate structurile. Un analist politic spunea, zilele trecute, că operațiunea *Mâini curate*, în mod paradoxal, a *murdărit noua generație de politicieni, contaminată de corupție. Operațiunea Mafia Romana* a dus la arestul a 37 de persoane, peste 100 sunt cercetate și au fost sechestrate bunuri în valoare de peste 200 de milioane de euro. Fostul primar al capitalei, Gianni Alemanno, este cercetat pentru complicitate cu mafia.

Este doar ultimul caz dintr-o lungă listă care demonstrează că, în ultimii 20 de ani, toate cele 4 organizații criminale din Italia: *Cosa Nostra siciliana, Camorra, 'Ndrangheta și Sacra corona unita* s-au infiltrat în toate structurile de putere și au creat un sistem perfect, exportat cu succes în toată Europa. *Caracatița* nu e doar o metaforă, sau titlul unui mare film de succes din anii '90, ci o realitate. Afinitățile dintre România și Italia nu sunt doar de natură istorică și culturală. Corupții noștri și corupții lor sunt frați întru latinitate, până la urmă, *de la Râm ne tragem toți,* nu-i așa? Dovada ultimă a înfrățirii totale dintre cele două țări este tocmai locul 69, ocupat în clasamentul realizat de Transparency International.

Acum doi ani, un ministru italian s-a "trezit", peste noapte, cu o vilă de 210 mp, la Roma, lângă Coloseum, pe care a plătit 600.ooo de euro, când, de fapt, prețul real era de aproape 2 milioane. Restul sumei fusese plătit de un om de afaceri, care i-a cerut fostului ministru să-i faciliteze anumite licitații.

Diferența dintre o vilă lângă Coloseum și o cutie de bomboane de ciocolată e de vreo 2 milioane de euro și de…68 de poziții în clasamentul Transparency International.